

ประสิทธิภาพการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบ
และการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร
Efficiency of the Basic Education Management
at Senior High School Level of the Office of Non-Formal
Education and Informal Education Promotion in Bangkok

อมรรัตน์ ช่วยบำรุง¹
Amornrat Chuaybumrung¹

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานครด้วยวิธีการ Data Envelopment Analysis (DEA) แบบจำลอง Slack-based Model เพื่อคำนวณหาประสิทธิภาพของสถานศึกษา ตั้งแต่ปีการศึกษา 2555 – 2557 ผลการศึกษาพบว่าปีการศึกษา 2557 มีสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพในการจัดการศึกษามากที่สุด จำนวน 33 สถานศึกษา และปีการศึกษา 2556 กับปีการศึกษา 2555 มีสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาจำนวน 25 สถานศึกษา ทั้งนี้สถานศึกษาที่ไม่มีประสิทธิภาพจะมีค่าประสิทธิภาพอยู่ระหว่าง 0.70 – 0.99

คำสำคัญ: ประสิทธิภาพ สำนักงานการศึกษานอกระบบ การศึกษาตามอัธยาศัย

¹นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
E-mail address : ani_amon@hotmail.com

Abstract

The purpose of this study is to study the efficiency of the basic education management at senior high school level of the Office of Non-formal Education and informal education promotion in Bangkok by using Data Envelopment Analysis (DEA) method as Slack-based Model for calculating to find the efficiency of education institutions from 2012 – 2014. The result of studying found that there are 33 educational institutions which are the most efficient in education management as in the academic year 2014. In the academic year 2013 and the academic year 2012, the result are 25 educational institutions which are the most efficient in education management. Thus, the educational institutions are inefficient will have the cost of efficiency between 0.70 - 0.99.

Keywords: efficient, Office of Non-Formal, Informal Education

บทนำ

ประเทศไทยให้ความสำคัญกับการศึกษามาอย่างต่อเนื่อง โดยได้กำหนดเป้าหมายในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และยกระดับคุณภาพชีวิตอย่างชัดเจนนับแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 พ.ศ.2535-2539 จนถึงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ.2560-2564 เพื่อให้ประชากรสามารถปรับตัวได้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง และได้รับประโยชน์จากผลการพัฒนาได้อย่างทั่วถึง

รัฐบาลได้จัดสรรงบประมาณรายจ่ายเพื่อสนับสนุนการศึกษา โดยครอบคลุมการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาจนถึงระดับอุดมศึกษา รวมทั้งการศึกษานอกระบบ การจัดการศึกษา และการวิจัยเพื่อพัฒนาการศึกษา ตลอดจนเงินอุดหนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษา ในแต่ละปีงบประมาณที่รัฐบาลสนับสนุนมีจำนวนเพิ่มสูงขึ้นมากมาโดยตลอด ดังจะเห็นได้จาก ปี 2556 รัฐบาลจัดสรรงบประมาณเพื่อการศึกษา จำนวน 493,927.1 ล้านบาท ปีพ.ศ. 2557 งบประมาณเพื่อการศึกษาเพิ่มขึ้นเป็น 518,519.1 ล้านบาท ซึ่งเพิ่มขึ้น 24,592 ล้านบาท และปีพ.ศ. 2558 งบประมาณเพื่อการศึกษาเพิ่มขึ้นเป็น 531,044.8 ล้านบาท ซึ่งเพิ่มขึ้น 12,525.7 ล้านบาท (สำนักงบประมาณ สำนักนายกรัฐมนตรี, 2558) นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (Gross Domestic Product : GDP) จะเห็นได้ว่า ประเทศไทยให้ความสำคัญในการพัฒนาการศึกษาเป็นอย่างยิ่ง โดยจัดสรรงบประมาณด้านการศึกษาเพิ่มขึ้นทุกปี ดังที่กล่าวมาแล้วว่า ในปี 2557 งบประมาณด้านการศึกษาที่สูงถึง 518,519.1 ล้านบาท นั้น คิดเป็น ร้อยละ 4.1 เมื่อเทียบกับผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2556)

ในการจัดการศึกษาของประเทศไทยนั้น พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ได้กำหนดระบบการศึกษาไว้ 3 รูปแบบ คือ การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย โดยไม่พิจารณาแบ่งแยกการศึกษาในระบบออกจากการศึกษานอกระบบ แต่ถือว่าการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย เป็นเพียงวิธีการเรียนการสอน หรือรูปแบบของการเรียนการสอน (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ, 2542, หน้า 5) โดยสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย หรือสำนักงาน กศน. เป็นหน่วยงานหลักของกระทรวงศึกษาธิการในการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยให้แก่ประชากรที่อยู่นอกระบบโรงเรียน โดยมีสถานศึกษาที่ทำหน้าที่จัดและให้บริการทางการศึกษานอกระบบกระจายอยู่ทั่วประเทศ ซึ่งเป็นสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัด และสำนักงาน กศน.กทม. จำนวน 928 แห่ง สถานศึกษาขึ้นตรงต่อสำนักงาน กศน. จำนวน 37 แห่ง และ กศน.ตำบล จำนวน 7,424 แห่ง

เมื่อพิจารณางบประมาณที่สำนักงาน กศน. ได้รับการจัดสรรเพื่อดำเนินงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จากพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปี กล่าวคือ ปีงบประมาณพ.ศ. 2555 ได้รับการจัดสรร จำนวน 9,231.06 ล้านบาท ปีงบประมาณ พ.ศ. 2556 ได้รับการจัดสรร จำนวน 12,259.55 ล้านบาท ซึ่งเพิ่มขึ้น 3,028.49 ล้านบาท และปีงบประมาณ พ.ศ. 2557 ได้รับการจัดสรร จำนวน 12,855.51 ล้านบาท ซึ่งเพิ่มขึ้น 595.96 ล้านบาท (พระราชบัญญัติรายจ่ายประจำปีงบประมาณ สำนักงานงบประมาณ, 2558) แต่อย่างไรก็ตามคุณภาพการศึกษาก็ยังไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่สำนักงาน กศน. กำหนดซึ่งจะเห็นได้จากผลการทดสอบระดับความรู้ความสามารถระดับชาติด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียน (Non-Formal National Education Test : N-NET) ที่พบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนโดยรวมทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าร้อยละ 50 ของคะแนนเต็ม 100 ทุกปี ดังนั้นปีการศึกษา 2557 คะแนน N-NET มีค่าเฉลี่ย 37.63 ปีการศึกษา 2558 คะแนน N-NET มีค่าเฉลี่ย 33.89 และปีการศึกษา 2559 คะแนน N-NET มีค่าเฉลี่ย 33.89 (กลุ่มพัฒนาระบบการทดสอบ สำนักงาน กศน.) และเมื่อพิจารณาเป็นรายสถานศึกษาแล้วพบว่า สถานศึกษาบางแห่งมีทรัพยากรเพื่อการบริหารจัดการจำนวนมาก ในขณะที่สถานศึกษาบางแห่งขาดแคลนทรัพยากรเพื่อการบริหารจัดการ ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบการใช้ทรัพยากรของสถานศึกษากับคุณภาพการจัดการศึกษาที่เกิดขึ้นแล้ว ไม่สามารถทราบได้ว่าสถานศึกษาเหล่านั้นมีการใช้ทรัพยากรให้เกิดประสิทธิภาพมากนักน้อยเพียงใด

ดังนั้น เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สำคัญในการสนับสนุนงบประมาณแก่สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จึงเห็นควรประเมินประสิทธิภาพการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย กรุงเทพมหานคร เพื่อให้ได้แนวทางในการส่งเสริมให้สถานศึกษาสามารถบริหารจัดการทรัพยากรได้อย่างมีประสิทธิภาพ และพัฒนาให้สถานศึกษาเป็นแหล่งสร้างทุนมนุษย์ที่มีคุณภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร

วิธีการศึกษา

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary data) การศึกษาครั้งนี้ ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร จำนวน 50 สถานศึกษา แต่จากการส่งแบบสอบถามให้สถานศึกษา 50 สถานศึกษา ได้รับแบบสอบถามคืน 36 ชุด คิดเป็นร้อยละ 72 ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูล แปลผลและสรุปผลการวิจัย

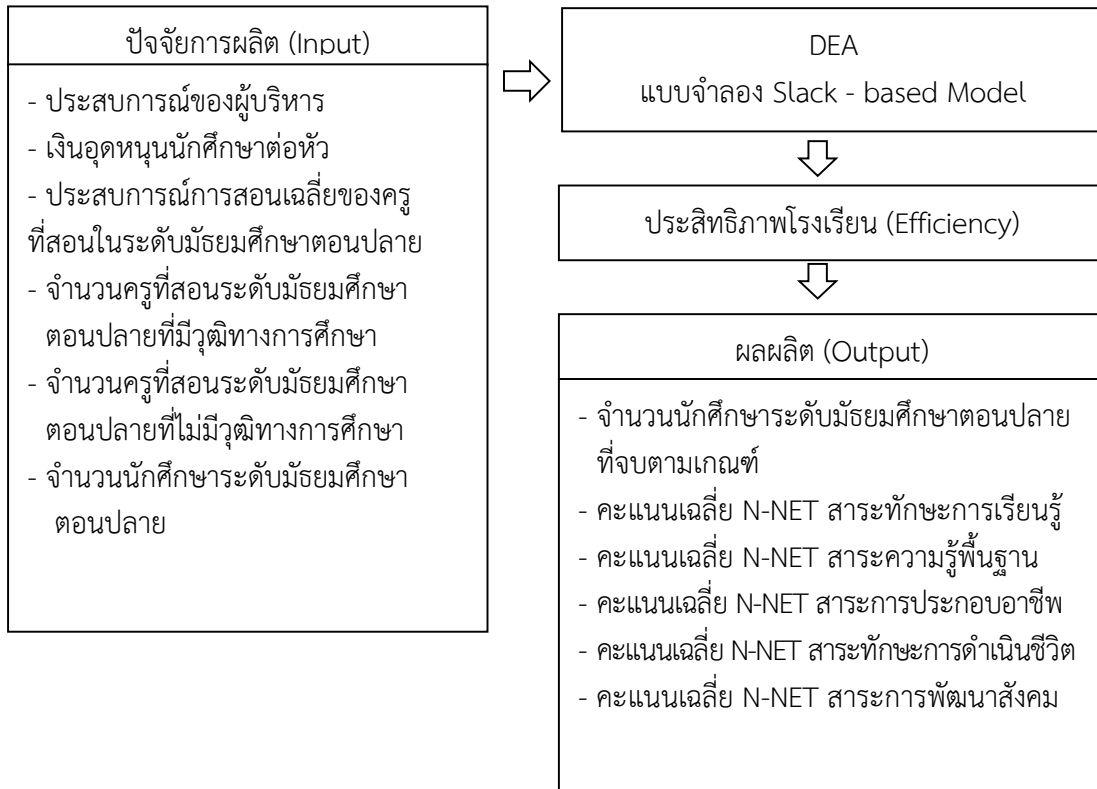
2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มงานพัฒนาระบบการทดสอบ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยระหว่างปีการศึกษา 2555-2557 รวม 3 ปีการศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษานี้ วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ (quantitative method) ใช้วิธีวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการผลิต (Input) กับผลผลิต (Output) ด้วยวิธีการ Data Envelopment Analysis (DEA) แบบจำลอง Slack - based Model (อักรพงศ์ อินทอง, 2556) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

แบบจำลองนี้เป็นแบบจำลองพื้นฐานที่ใช้วัดประสิทธิภาพของหน่วยผลิต หรือที่เรียกว่า Decision Making Unit (DMU) โดยสมการเป้าหมาย (Objective Function) เป็นสมการของปัจจัยการผลิตของ DMU ที่เราสนใจข้อจำกัด (Constraints) ซึ่งอัตราส่วนของปัจจัยการผลิตต่อปัจจัยผลผลิตมีค่าสูงสุดเท่ากับ 1 โดยการประเมินประสิทธิภาพการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานครั้งนี้สถานศึกษาที่มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 1 หมายถึงสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพ (Efficiency) และสถานศึกษาที่มีค่าประสิทธิภาพน้อยกว่า 1 หมายถึงสถานศึกษาที่ไม่มีประสิทธิภาพ (Inefficiency) ซึ่งแบบจำลอง slack - based model ที่ได้จากการคำนวณสามารถระบุหาส่วนเกินและส่วนขาดของตัวแปรได้

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ภาพที่ 1: กรอบแนวคิดการวิจัย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงประสิทธิภาพการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร และสามารถระบุได้ว่าสถานศึกษาใดที่ควรได้รับการพัฒนาเป็นพิเศษ
2. เพื่อนำไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนาและยกระดับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้สูงขึ้นต่อไป

ผลการศึกษา

สถานศึกษาที่จัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร ที่มีประสิทธิภาพและไม่มีประสิทธิภาพ จำแนกตามสถานศึกษา จำนวน 36 สถานศึกษา ปีการศึกษา 2555-2557 สามารถสรุปได้ดังนี้

1. ประสิทธิภาพการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร จำแนกตามปีการศึกษา (ตารางที่ 1) สรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 1: จำนวนและร้อยละสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพและสถานศึกษาไม่มีประสิทธิภาพจำแนกตามปีการศึกษา

ปีการศึกษา	จำนวนสถานศึกษาที่ศึกษา	จำนวนสถานศึกษา			
		มีประสิทธิภาพ		ไม่มีประสิทธิภาพ	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
2555	36	25	69.44	11	30.56
2556	36	25	69.44	11	30.56
2557	36	33	91.67	3	8.33

ที่มา: การคำนวณจากโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

ปีการศึกษา 2555 มีสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพ จำนวน 25 สถานศึกษา คิดเป็น ร้อยละ 69.44 โดยมีสถานศึกษาจำนวน 11 สถานศึกษา คิดเป็นร้อยละ 30.56 ยังไม่มีประสิทธิภาพ

ปีการศึกษา 2556 มีสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพ จำนวน 25 สถานศึกษา คิดเป็น ร้อยละ 69.44 โดยมีสถานศึกษาจำนวน 11 สถานศึกษา คิดเป็นร้อยละ 30.56 ยังไม่มีประสิทธิภาพ

ปีการศึกษา 2557 มีสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพ จำนวน 33 สถานศึกษา คิดเป็นร้อยละ 91.67 โดยมีสถานศึกษาจำนวน 3 สถานศึกษา คิดเป็นร้อยละ 8.33 ยังไม่มีประสิทธิภาพ

2. ประสิทธิภาพการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร จำแนกตามสถานศึกษา สรุปได้ดังนี้

2.1 สถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพ ทั้ง 3 ปีการศึกษา มี 20 สถานศึกษา ได้แก่ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตคลองสาน เขตคันนายาว เขตดอนเมือง เขตดินแดง เขตทวีวัฒนาเขตทุ่งครุ เขตบางกอกน้อย เขตบางกะปิ เขตบางคอแหลม เขตบางแค เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย เขตพญาไท เขตพระนคร เขตราชเทวี เขตวังทองหลาง เขตวัฒนา เขตสวนหลวง เขตสะพานสูงเขตสัมพันธวงศ์และเขตสาทร

2.2 สถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพ 2 ปีการศึกษา มี 8 สถานศึกษา ได้แก่ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตจอมทอง เขตบางซื่อ เขตบางนา เขตปทุมวัน เขตภาษีเจริญเขตสายไหมเขตหลักสี่ และเขตห้วยขวาง

2.3 สถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพ 1 ปีการศึกษา โดยมีประสิทธิภาพในปีการศึกษา 2555 จำนวน 2 สถานศึกษา คือ ศูนย์การศึกษานอกกระบวนและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางพลัดและเขตหนองแขม และมีประสิทธิภาพในปีการศึกษา 2557 จำนวน 5 สถานศึกษา ได้แก่ ศูนย์การศึกษานอกกระบวนและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตตลิ่งชัน เขตบางเขน เขตประเวศ เขตราชบุรีบูรณะและเขตลาดกระบัง

2.4 สถานศึกษาที่ไม่มีประสิทธิภาพ ทั้ง 3 ปีการศึกษา มี 1 สถานศึกษา คือ ศูนย์การศึกษานอกกระบวนและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตดุสิต

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินประสิทธิภาพการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกกระบวนและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานครด้วยวิธีการ Data Envelopment Analysis (DEA) แบบจำลอง Slack - based Model เพื่อคำนวณหาประสิทธิภาพของสถานศึกษา ตั้งแต่ปีการศึกษา 2555 – 2557 ในการวิเคราะห์ใช้ข้อมูลของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกกระบวนและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร จากการส่งแบบสอบถามให้ประชากร จำนวน 50 สถานศึกษา เมื่อครบกำหนด ได้รับแบบสอบถามคืนมาทั้งหมด 36 ชุด คิดเป็นร้อยละ 72 ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม 36 ชุด

ผลการศึกษาประสิทธิภาพการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกกระบวนและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร จำแนกตามปีการศึกษา พบว่าปีการศึกษา 2557 มีสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพในการจัดการศึกษามากที่สุด จำนวน 33 สถานศึกษา คิดเป็นร้อยละ 91.67 และปีการศึกษา 2556กับปีการศึกษา 2555 มีสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพในการจัดการศึกษา จำนวน 25 สถานศึกษาคิดเป็นร้อยละ 69.44 และเมื่อจำแนกตามสถานศึกษา พบว่า สถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพ ทั้ง 3 ปีการศึกษา มี 20 สถานศึกษา สถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพ 2 ปีการศึกษา มี 8 สถานศึกษา สถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพ 1 ปีการศึกษา (ปีการศึกษา 2555 จำนวน 2 สถานศึกษาและปีการศึกษา 2557 จำนวน 5 สถานศึกษา)และสถานศึกษาที่ไม่มีประสิทธิภาพทั้ง 3 ปีการศึกษา มี 1 สถานศึกษา

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ค้นพบประเด็นที่ควรนำมาอภิปรายดังนี้

1. ปัจจัยการผลิตส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์เชิงบวก ได้แก่ ด้านจำนวนครูที่สอนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีวุฒิต่างการศึกษา จำนวนครูที่สอนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่ไม่มีวุฒิต่างการศึกษา และจำนวนนักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ทั้งนี้เป็นเพราะว่าจำนวนครูค่อนข้างน้อย แต่นักศึกษามีจำนวนมาก และที่สำคัญปัจจัยการผลิตและผลผลิตในด้านจำนวนครูที่สอนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่ไม่มีวุฒิต่างการศึกษามีความสัมพันธ์กับคะแนนเฉลี่ย (N-NET) สาระการประกอบอาชีพ และสาระการดำเนินชีวิต แสดง

ให้เห็นว่า เงินอุดหนุนนักศึกษาต่อหัวที่สถานศึกษาได้รับไม่ส่งผลต่อคุณภาพนักศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับผล การศึกษาของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2550) ที่พบว่า การลงทุนด้านการศึกษาสูง แต่การบริหาร จัดการภาครัฐยังขาดประสิทธิภาพ ดังนั้นจึงมีความจำเป็นต้องพัฒนาการใช้ทรัพยากรที่เป็นปัจจัยการผลิตให้ สัมพันธ์กับผลผลิตที่คาดว่าจะได้รับ

2. ประสิทธิภาพการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่าสถานศึกษาที่ไม่มีประสิทธิภาพ (สถานศึกษาที่มี ค่าประสิทธิภาพน้อยกว่า 1) จะมีค่าประสิทธิภาพอยู่ระหว่าง 0.70 – 0.99 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าสถานศึกษา ดังกล่าวสามารถที่จะพัฒนาให้มีประสิทธิภาพได้ เมื่อมีการปรับปรุงปัจจัยนำเข้าและปัจจัยผลผลิตในการใช้ ทรัพยากรในการจัดการศึกษาให้มีความเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของยุทธพงษ์ พงศกรนภดล (2548) และสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2550) ที่ได้ทำการวัดและวิเคราะห์ประสิทธิภาพโรงเรียน ประถมศึกษาและมัธยมศึกษาด้วยกระบวนการ DEA โดยมีปัจจัยการผลิต คือ เงินเดือนครูเฉลี่ย จำนวนครูต่อ นักเรียน และคะแนนผลการทดสอบในระดับชาติ สรุปว่า ทั้งโรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษาส่วนใหญ่มี ผลการดำเนินงานที่ไม่มีประสิทธิภาพ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ (0.79)

ข้อเสนอแนะ

สำหรับข้อเสนอแนะการศึกษาประสิทธิภาพการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร แบ่งเป็นสองส่วนคือ ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้ และข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาครั้งต่อไป ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้

สถานศึกษาที่ไม่มีประสิทธิภาพ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย กรุงเทพมหานคร ควรส่งเสริมประสิทธิภาพด้านการบริหารจัดการ ทั้งด้านวิชาการด้านงบประมาณ ด้าน บุคลากร และด้านการบริหารทั่วไป ซึ่งเป็นบทบาทสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษาที่จะทำให้สถานศึกษามี คุณภาพ นอกจากนี้การพัฒนาครูผู้สอน ให้มีความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนการสอน รวมทั้งการสร้าง แรงจูงใจให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จะมีส่วนช่วยให้สถานศึกษาที่ไม่มีประสิทธิภาพมีคุณภาพเพิ่มสูงขึ้น ซึ่งจะ ส่งผลให้เกิดการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษา สำหรับสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพอยู่แล้วควรมีการรักษา คุณภาพของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การศึกษาครั้งนี้ มีการศึกษาตัวแปรปัจจัยการผลิตและผลผลิต ด้านประสิทธิภาพ ด้าน งบประมาณ ด้านครู ด้านนักศึกษา และด้านคุณภาพผู้เรียน (N-NET)ซึ่งยังไม่ครอบคลุมในส่วนอื่น เนื่องจาก

ตัวแปรด้านการศึกษาที่มีอยู่เป็นจำนวนมาก ดังนั้น ควรมีการศึกษาตัวแปรเพิ่มเติมทั้งในเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ เพื่อให้การวิจัยมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

2.2 รูปแบบการวิเคราะห์ประสิทธิภาพการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานครั้งนี้เน้นความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการผลิตและผลผลิต แต่ในทางปฏิบัติสถานศึกษาส่วนใหญ่ให้ความสำคัญเชิงกระบวนการ ดังนั้น ควรมีการประเมินประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรการจัดการศึกษาเชิงกระบวนการอย่างต่อเนื่องอย่างน้อย 5 ปี ด้วย DEA โดยใช้รูปแบบอื่นๆ หรือรูปแบบที่สามารถเปรียบเทียบค่าประสิทธิภาพระหว่างกลุ่มที่จำแนกได้

2.3 ควรศึกษาปัจจัยสู่ความสำเร็จของสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อเป็นกรณีศึกษาทั้งในด้านงบประมาณ ด้านบุคลากร ด้านการจัดการเรียนรู้ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

เลขาธิการสภาการศึกษา, สำนักงาน. (2550). *งานวิจัยเพื่อวิเคราะห์ประสิทธิภาพค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร.

สำนักนายกรัฐมนตรี, สำนักงบประมาณ. (2558). *งบประมาณโดยสังเขป ฉบับปรับปรุงตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ 2557*. สืบค้นเมื่อ 15 มีนาคม 2558 จาก, <http://www.bb.go.th>

สำนักนายกรัฐมนตรี, สำนักงบประมาณ. (2558). *พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2555 - 2557*. สืบค้นเมื่อ 15 มีนาคม 2558 จาก, <http://www.bb.go.th>

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร.(2556). *สถิติการศึกษา ฉบับย่อ ปีการศึกษา 2556*. สืบค้นเมื่อ 17 มีนาคม 2558 จาก, <http://www.mis.moe.go.th>

อัครพงษ์ อ้นทอง. (2556). *ประสิทธิภาพและอัตราส่วนช่องว่างทางเทคโนโลยีในการดำเนินงานของ โรงแรมภายใต้สภาพแวดล้อมที่แตกต่างกัน*. วารสารเศรษฐศาสตร์ประยุกต์ ปีที่ 20 ฉบับที่ 2 : 44-46

กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 พร้อมกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้องและพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. 2545*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).

ยุทธพงษ์ พงศกรนภดล. (2548). *การวัดประสิทธิภาพทางเทคนิคของโรงเรียนประถมและมัธยมโดยวิธี Data Envelopment Analysis*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.